

Alexandru Țiclea

Răspunderea disciplinară în raporturile de muncă Legislație. Doctrină. Jurisprudență

Editura C.H. Beck
București 2017

Cuprins

Abrevieri.....	XIX
-----------------------	------------

Cuvânt-înainte	XXI
-----------------------------	------------

Capitolul I. Considerații generale privind disciplina muncii

și răspunderea disciplinară.....	1
Secțiunea 1. Disciplina muncii.....	1
§1. Noțiune.....	1
§2. Izvoarele disciplinei muncii	2
2.1. Preliminarii	2
2.2. Legea	3
2.3. Regulamentul intern.....	4
2.4. Contractul/acordul colectiv de muncă	8
2.5. Regulamentul de organizare și funcționare.....	8
§3. Practică judiciară.....	9
3.1. Regulamentul intern – prerogativa angajatorului.	
Obligații pentru salariat	9
3.2. Conținutul regulamentului intern. Aducere la cunoștință	9
3.3. Luarea la cunoștință a regulamentului intern. Obligația de informare reciprocă.....	10
3.4. Comunicarea prevederilor regulamentului intern prin rețeaua internă a instituției	10
3.5. Abatere disciplinară prevăzută de Regulamentul intern. Neaducerea acestuia la cunoștința salariatului.....	11
3.6. Abatere disciplinară introdusă prin modificarea Regulamentului intern. Neîncunoștințarea salariatului despre această modificare. Faptă săvârșită anterior. Lipsa vinovăției	11
3.7. Sancțiune prevăzută de regulamentul intern. Consecințe	14
Secțiunea a 2-a. Răspunderea disciplinară – formă a răspunderii juridice	14
§1. Noțiune.....	14
§2. Formele răspunderii juridice	15
§3. Definiția răspunderii disciplinare.....	15
§4. Trăsături generale ale răspunderii disciplinare.....	16
§5. Trăsături ale răspunderii disciplinare în cazul diferitelor categorii de personal	17
Secțiunea a 3-a. Categoriile de personal supuse răspunderii disciplinare	18
§1. Salariații	18
§2. Funcționarii publici.....	19
§3. Funcționarii publici cu statut special.....	21
Secțiunea a 4-a. Cumulul răspunderii disciplinare cu alte forme ale răspunderii juridice	24

§1. Preliminarii	24
§2. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea pentru daune	24
§3. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea penală.....	25
§4. Cumulul răspunderii disciplinare cu răspunderea contravențională	28
Secțiunea a 5-a. Practică judiciară.....	29
§1. Cumulul răspunderii patrimoniale cu răspunderea disciplinară a salariatului. Efectele caracterului definitiv al sancțiunii disciplinare asupra dovedirii existenței condițiilor cumulative cerute pentru angajarea răspunderii patrimoniale	29
§2. Răspunderea penală și disciplinară a gestionarului. Depășirea plafonului pentru soldul de casă. Efectele hotărârii penale în fața instanței.....	29
§3. Personal silvic. Prejudiciu în cantonul gestionat de acesta. Îndeplinirea condițiilor privind răspunderea disciplinară	33
Capitolul II. Condițiile răspunderii disciplinare.....	37
Secțiunea 1. Abateră disciplinară	37
§1. Definiție	37
§2. Elementele constitutive ale abaterii disciplinare.....	38
§3. Obiectul abaterii disciplinare	38
§4. Latura obiectivă	40
§5. Abaterile disciplinare în cazul funcționarilor publici.....	45
§6. Abaterile disciplinare prevăzute în cazul funcționarilor parlamentari	48
§7. Abaterile disciplinare prevăzute în cazul polițiștilor.....	48
§8. Abaterile disciplinare prevăzute în cazul funcționarilor din sistemul penitenciar	49
§9. Abaterile disciplinare prevăzute în cazul militarilor	50
§10. Abaterile disciplinare prevăzute în cazul judecătorilor și procurorilor	51
§11. Abaterile disciplinare prevăzute în cazul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice	62
§12. Abaterile disciplinare prevăzute în cazul personalului de specialitate criminalistică și a personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică.....	62
§13. Abateri disciplinare prevăzute în cazul personalului de probațiune	63
§14. Abaterile disciplinare în cazul personalului silvic	63
§15. Practică judiciară.....	64
15.1. Conținutul abaterii disciplinare. Lipsa elementului material al acesteia.....	64
15.2. Neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu	65
15.3. Abateră disciplinară gravă. Neîndeplinirea sarcinilor de serviciu specifice postului	66
15.4. Abateră disciplinară. Cadru didactic. Nedesfășurarea activităților de seminar.....	70

Respect pentru	15.5. Abatere disciplinară. Absențe nemotivate de la activitățile didactice. Interpunerea unei alte persoane	71
021	15.6. Norma didactică. Obligativitatea îndeplinirii acesteia. Abateri disciplinare.....	77
121	15.7. Abateri disciplinare grave. Insubordonarea și neîndeplinirea sarcinilor de serviciu.....	79
131	15.8. Abatere disciplinară constând în lipsuri în gestiune. Presumția de vinovăție.....	80
134	15.9. Înlănțuirea sustragerii de bunuri din afara locului de muncă. Abatere disciplinară	81
137	15.10. Abateri disciplinare repetate. Nerespectarea angajamentului de confidențialitate.....	82
138	15.11. Abateri disciplinare repetate. Concediere. Legalitate	85
140	15.12. Abateri disciplinare prevăzute de contractul colectiv de muncă. Posibilitatea instanței de a face aprecieri asupra gravității acestora	86
141	15.13. Personal silvic. Categoriile de abateri disciplinare	88
142	15.14. Funcționar public cu statut special în sistemul administrației penitenciare. Neexecutarea unui ordin pretins nelegal. Abatere disciplinară	92
143	15.15. Abatere disciplinară. Vinovăție. Sancțiune legală	93
144	15.16. Refuzul salariatului de a fi reintegrat în postul deținut anterior. Concediere disciplinară pentru absențe nemotivate. Legalitate.....	94
145	15.17. Neprezentarea salariatului pentru a fi reintegrat în muncă. Absențe nemotivate	95
146	15.18. Judecător. Abatere disciplinară prevăzută de art. 99 lit. h) teza I și teza a II-a din Legea nr. 303/2004.....	96
147	15.19. Judecător. Abatere disciplinară prevăzută de art. 99 lit. h), teza a II-a din Legea nr. 303/2004. Nemotivarea în termen a hotărârilor judecătorești	102
148	15.20. Judecător. Abatere disciplinară prevăzută de art. 99 lit. j) din Legea nr. 303/2004.....	108
149	15.21. Procuror. Abatere disciplinară. Manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției	112
150	15.22. Procuror. Abatere disciplinară prevăzută de art. 99 lit. m) din Legea nr. 303/2004.....	118
151	15.23. Grefier. Abatere disciplinară. Atitudine ireverențioasă față de magistrați și colegi. Excludere din profesie	121
152	15.24. Consilier de probațiune. Abateri disciplinare. Legalitatea sancțiunii	126
153	15.25. Lipsa abaterii disciplinare. Faptă care nu are legătură cu munca.....	127
154	15.26. Lipsa abaterii disciplinare. Nu se precizează în ce constă conduita neconformă a angajatului	129

Respect pentru	15.27. Lipsa abaterii. Nepărsirea locului de muncă. Nedescrierea faptei ce constituie abatere disciplinară – condiție de legalitate a deciziei de concediere.....	130
	15.28. Lipsa abaterii disciplinare și a vinovăției. Respectarea atribuțiilor din fișa postului.....	131
	15.29. Lipsa abaterii disciplinare. Exonerare de răspundere.....	133
	15.30. Abatere disciplinară. Lipsa săvârșirii acesteia de cel sancționat	134
	15.31. Refuzul salariatului de a opera înregistrări contabile nelegale. Lipsa abaterii disciplinare. Condiții de acordare a daunelor morale	135
	15.32. Lipsa faptei ilicite. Inexistența abaterii	138
	15.33. Funcționar public. Inexistența abaterii disciplinare	139
	15.34. Funcționar public. Neîncălcarea obligației de loialitate. Inexistența abaterii disciplinare	140
	15.35. Funcționar public. Lipsa abaterii disciplinare. Comisie de disciplină constituită nelegal.....	141
	15.36. Judecător. Inexistența abaterii prevăzute la art. 99 lit. m) din Legea nr. 303/2004.....	142
	15.37. Judecător. Atitudine nedemnă. Comportament șicanatoriu față de avocat. Inexistența abaterii disciplinare	144
	15.38. Judecător. Inexistența abaterii prevăzute la art. 99 lit. s) din Legea nr. 303/2004.....	148
	15.39. Judecător. Abatere disciplinară. Manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției. Starea de ebrietate. Inexistența abaterii constând în „atitudinile nedemne față de colegi”.....	151
	15.40. Judecător. Abatere disciplinară. Întârzierea în mod repetat a redactării hotărârilor. Inexistența abaterii constând în refuzul de a primi la dosar cereri, concluzii, memorii	157
	15.41. Procuror. Lipsa abaterii disciplinare prevăzută la art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004.....	162
	15.42. Procuror. Lipsa abaterii disciplinare constând în exercitarea funcției cu gravă neglijență prin nesocotirea din culpă în mod grav neîndoielnic și nescuzabil a normelor de drept material ori procesual	164
	§16. Subiectul abaterii disciplinare.....	171
	§17. Practică judiciară. Calitatea de salariat – condiție a răspunderii disciplinare	172
	§18. Latura subiectivă (vinovăția)	172
	§19. Practică judiciară.....	173
	19.1. Vinovăție. Lipsa acesteia.....	173
	19.2. Lipsa vinovăției.....	174
	19.3. Lipsa abaterii disciplinare. Inexistența vinovăției.....	175

19.4. Modificarea unilaterală a locului muncii. Absența salariatului de la noul loc de muncă. Lipsa vinovăției	177
19.5. Absențe de la locul de muncă. Participarea la un curs de formare profesională. Lipsa vinovăției salariatului	179
19.6. Lipsa vinovăției salariatului privind reintegrarea în muncă	181
19.7. Judecător. Condiții ale răspunderii disciplinare	183
Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere disciplinară	186
§1. Reglementare	186
§2. Cauze justificative	186
§3. Cauze de neimputabilitate	189
§4. Infirmitatea	190
§5. Alte cauze care înlătură răspunderea disciplinară	192
Capitolul III. Sancțiunile disciplinare	193
Secțiunea 1. Noțiunea și clasificarea sancțiunilor disciplinare	193
§1. Noțiune	193
§2. Clasificare	194
Secțiunea a 2-a. Sancțiunile disciplinare generale	194
§1. Enumerare	194
§2. Avertismentul scris	195
§3. Retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o perioadă ce nu poate depăși 60 de zile	195
§4. Reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%	196
§5. Reducerea salariului de bază și/sau, după caz, a indemnizației de conducere, pe o perioadă de 1-3 luni, cu 5-10%	197
§6. Desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă	198
Secțiunea a 3-a. Sancțiuni disciplinare speciale	198
§1. Reglementare	198
§2. Sancțiunile disciplinare aplicabile personalului didactic	200
§3. Sancțiunile disciplinare aplicabile funcționarilor publici	201
§4. Sancțiunile disciplinare aplicabile funcționarilor publici parlamentari	202
§5. Sancțiunile disciplinare aplicabile polițiștilor	202
§6. Sancțiunile disciplinare aplicabile funcționarilor din sistemul penitenciarelor	203
§7. Sancțiunile disciplinare aplicabile personalului silvic	203
§8. Sancțiunile disciplinare aplicabile militarilor	203
§9. Sancțiunile disciplinare aplicabile judecătorilor și procurorilor	205
§10. Sancțiunile disciplinare aplicabile personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice	207
§11. Sancțiunile aplicabile personalului de probațiune	208
Secțiunea a 4-a. Practică judiciară	208
§1. Avertisment scris. Legalitate	208
§2. Personal didactic. Avertisment scris. Legalitate	209

§3. Avertisment scris. Neobligativitatea cercetării disciplinare.....	212
§4. Personal care concură la siguranța circulației. Abateri disciplinare. Retrogradarea din funcție. Legalitate.....	214
§5. Legalitatea sancțiunii disciplinare. Irelevanța neindicării instanței competente să soluționeze contestația.....	215
§6. Desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă. Legalitatea sancțiunii	216
§7. Sancționarea disciplinară a salariatului, care, ulterior săvârșirii abaterii, a fost trecut într-o altă funcție	219
§8. Sancționare disciplinară nelegală. Lipsa atribuțiilor de serviciu. Neaducerea la cunoștința salariației a prevederilor Regulamentului de ordine interioară. Daune morale	220
§9. Funcție de conducere. Dispoziție verbală. Răspundere disciplinară	222
§10. Funcționar public. Sancțiune disciplinară constând în trecerea într-o funcție inferioară pe o perioadă de un an, cu diminuarea salariului, dispusă prin două decizii consecutive. Lipsa mențiunilor prevăzute de art. 268 alin. (2) C.muncii	223
§11. Funcționar public. Retrogradare din funcție publică de conducere în una de execuție. Nelegalitate	224
§12. Destituire din funcție pentru absențe nemotivate de la noul loc de muncă. Legalitatea sancțiunii disciplinare	225
§13. Funcționar public. Încetarea raportului de serviciu. Legea aplicabilă.....	228
§14. Polițist. Sancționare disciplinară.....	230
§15. Polițist. Aplicarea de șeful ierarhic a unei sancțiuni mai grave decât cea propusă de comisia de disciplină. Nejustificare	230
§16. Polițist. Sancțiune disciplinară. Soluționarea acțiunii în anulare fără a se asigura participarea la procedura contencioasă a autorității emitente a actului administrativ contestat. Lipsa rolului activ al instanței de fond	232
§17. Polițist. Furt din magazin. Eliberare din funcție	234
§18. Polițist sancționat disciplinar cu destituirea din poliție, și trimis în judecată pentru întreținerea de raporturi sexuale cu minori. Achitare în procesul penal. Solicitare de reîncadrare în funcție. Respingere. Autoritate de lucru judecat.....	235
§19. Consilier de probațiune. Eliberare din funcție. Legalitate.....	237
§20. Personalului silvic. Legea aplicabilă. Sancțiuni disciplinare	239

Capitolul IV. Procedura sancționării disciplinare..... 241

Secțiunea 1. Procedura sancționării disciplinare potrivit dreptului comun al muncii	241
§1. Considerații introductive.....	241
§2. Organele competente să aplice sancțiuni disciplinare.....	241
§3. Cercetarea abaterii disciplinare	243
§4. Individualizarea și aplicarea sancțiunii	255
§5. Termenele de aplicare a sancțiunilor disciplinare	259
§6. Decizia de sancționare	261
Secțiunea a 2-a. Proceduri speciale de sancționare disciplinară.....	271

§1. Procedura disciplinară în cazul personalului didactic	271
§2. Procedura disciplinară în cazul funcționarilor publici	274
§3. Procedura disciplinară în cazul funcționarilor publici parlamentari	277
§4. Procedura disciplinară în cazul polițiștilor	278
§5. Procedura disciplinară în cazul funcționarilor publici din sistemul penitenciarelor	281
§6. Procedura disciplinară în cazul militarilor	283
§7. Procedura disciplinară în cazul judecătorilor și procurorilor	287
§8. Procedura disciplinară în cazul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice	291
§9. Procedura disciplinară în cazul personalului de specialitate criminalistică și a personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică	293
§10. Procedura disciplinară în cazul personalului de probațiune	293
§11. Procedura disciplinară în cazul personalului silvic	295
Secțiunea a 3-a. Practică judiciară privind cercetarea disciplinară	296
§1. Prerogativa disciplinară a angajatorului. Propunerea comisiei de disciplină privind sancțiunea disciplinară. Neobligativitatea acesteia pentru angajator	296
§2. Convocare la cercetarea disciplinară. Modalitate. Lipsa dovezii	298
§3. Convocare la cercetarea disciplinară prealabilă. Stabilirea unui termen rezonabil pentru prezentarea salariatului	299
§4. Convocarea la cercetarea disciplinară prealabilă. Lipsa unui termen rezonabil. Inexistența faptei ilicite. Diferențe salariale pentru suspendarea din funcție	300
§5. Convocarea la cercetarea disciplinară prealabilă. Conținutul deciziei de sancționare sub aspectul descrierii faptei ce constituie abateră disciplinară	306
§6. Convocare la cercetarea prealabilă incompletă. Lipsa datei și a orei. Nulitatea deciziei de sancționare	307
§7. Cadru didactic. Convocare la cercetarea disciplinară prealabilă. Modalități de comunicare. Incapacitate temporară de muncă	308
§8. Obligativitatea efectuării cercetării prealabile. Notă explicativă dată anterior întocmirii raportului de control	312
§9. Abateră disciplinară constând în părăsirea locului de muncă fără aprobare. Cercetare prealabilă. Neaudiere martori. Încălcarea dreptului la apărare	313
§10. Nerespectarea dreptului la apărare al salariatului. Efectuarea cercetării în lipsa acestuia. Nedescrierea faptei ce constituie abateră disciplinară	314
§11. Nerespectarea dispozițiilor privind convocarea la cercetarea disciplinară. Nulitatea deciziei de concediere	316

§12. Cercetarea disciplinară. Necesitatea efectuării acesteia și în cazul „avertismentului scris”, dacă se prevede astfel prin regulamentul intern.....	317
§13. Procedura sancționării disciplinare	320
§14. Concediere disciplinară. Absențe nemotivate de la locul de muncă după reintegrarea în funcție. Cercetare prealabilă	322
§15. Nerespectarea secretului profesional. Recunoașterea faptei cu ocazia cercetării prealabile. Legalitatea concedierii disciplinare.....	325
§16. Concediere disciplinară în perioada de probă. Nerespectarea procedurii. Anulare	326
§17. Fapta omisivă sancționată cu reducerea salariului. Necesitatea descrierii faptei săvârșite de salariatul sancționat. Lipsa motivată a salariatului de la cercetarea disciplinară.....	327
§18. Funcționar public. Mutarea temporară dintr-o funcție publică de conducere într-una de execuție pe durata cercetării disciplinare. Legalitate	328
§19. Polițist detașat în cadrul serviciului public comunitar de evidență a persoanelor din cadrul primăriei. Comisia competentă să efectueze cercetarea disciplinară. Competența aplicării sancțiunii.....	330
§20. Polițist. Destituire din funcție. Sancționare succesivă pentru aceeași faptă. Cercetare administrativă incompletă	331
Secțiunea a 4-a. Practică judiciară privind individualizarea și aplicarea sancțiunii.....	333
§1. Aplicarea sancțiunilor disciplinare. Caracter gradual	333
§2. Sancțiune. Criterii de individualizare.....	333
§3. Criterii de individualizare. Înlocuirea sancțiunii.....	334
§4. Lider de sindicat. Organizarea unei manifestații. Grad redus al abaterii disciplinare. Înlocuirea sancțiunii	335
§5. Individualizarea graduală a sancțiunii.....	336
§6. Sancțiune disciplinară. Individualizare. Sancțiuni aplicate anterior	337
§7. Părăsirea locului de muncă. Abatere disciplinară. Criterii de individualizare a sancțiunii	337
§8. Abatere disciplinară. Accident de circulație. Criterii de individualizare a sancțiunii. Gravitatea faptei.....	339
§9. Sancțiune disciplinară. Individualizare. Reducerea salariului de bază cu 10% pe 2 luni. Legalitate	341
§10. Sancțiuni disciplinare. Individualizare. Înlocuirea sancțiunii	342
§11. Desfacerea disciplinară a contractului de muncă. Individualizarea sancțiunii.....	343
§12. Contract individual de muncă pe perioadă determinată. Decizie de încetare a contractului pentru expirarea duratei, iar nu cu titlu de sancțiune disciplinară	346
§13. Funcționar public. Cercetare administrativă viciată. Neindividualizarea legală a sancțiunii	348

Respect pentru §14. Judecător. Sancțiune disciplinară. Suspendarea din funcție pe o perioadă de 3 luni pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. h) teza a II-a din Legea nr. 303/2004	350
§15. Judecător. Abateri disciplinare. Neredactarea în termen a hotărârilor. Refuzul participării la ședința de judecată conform planificării. Încălcarea normelor privind repartizarea aleatorie a cauzelor și amânarea nejustificată a soluționării acestora. Individualizarea sancțiunii. Diminuarea indemnizației de încadrare lunară brută cu 15% pe o perioadă de 3 luni	352
§16. Judecător. Abatere disciplinară. Imixtiunea în activitatea altui judecător. Individualizarea sancțiunii. Excluderea din magistratură	364
§17. Judecător. Abateri disciplinare. Nerespectarea dispozițiilor referitoare la incompatibilități, precum și ale celor referitoare la repartizarea aleatorie a cauzelor. Lipsa „relei-credințe” sau a gravei neglijențe în soluționarea cauzei. Individualizarea sancțiunii. Excluderea din magistratură	371
§18. Judecător. Vinovăție. Neglijență gravă. Individualizarea sancțiunii	384
§19. Excluderea din magistratură. Individualizarea sancțiunii	386
§20. Procuror. Abateri disciplinare. Încălcarea normelor de competență după calitatea persoanei. Încălcarea principiului continuității. Imixtiunea în activitatea altui magistrat. Individualizarea sancțiunii. Excludere din magistratură	388
§21. Procuror. Abateri disciplinare. Manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției. Starea de incompatibilitate. Folosirea funcției pentru a obține un tratament favorabil din partea autorităților pentru o anumită persoană. Exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență. Individualizarea sancțiunii. Excluderea din magistratură	397
§22. Procuror. Vinovăție. Individualizarea sancțiunii	409
Secțiunea a 5-a. Practică judiciară privind decizia de sancționare	410
§1. Termenul de aplicare a sancțiunilor disciplinare. Legea aplicabilă	410
§2. Data de la care curge termenul de 30 de zile calendaristice pentru aplicarea sancțiunii disciplinare	411
§3. Distincția dintre termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare și termenul de punere în executare a deciziei de sancționare disciplinară	412
§4. Funcționar public. Nerespectarea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare	412
§5. Locul cercetării disciplinare prealabile. Conținutul deciziei de sancționare. Temeinicia acesteia. Dreptul la salariu pe perioada anterioară concedierii	413
§6. Conținutul deciziei de concediere. Legalitate	416
§7. Decizie de sancționare disciplinară. Legalitate și temeinicie	420
§8. Decizie de sancționare. Lipsa elementelor legale	424
§9. Decizie de sancționare disciplinară. Lipsa mențiunilor	425
§10. Conținutul deciziei de sancționare	427

§11. Conținutul deciziei de sancționare. Neindicarea prevederilor legale ori a sarcinilor de serviciu încălcate de salariat.....	429
§12. Calificarea actului angajatorului. Decizie de sancționare disciplinară și nu „act de penalizare”.....	430
§13. Decizie de sancționare disciplinară. Arătarea motivelor pentru care au fost înlăturate apărările formulate de salariat	431
§14. Decizie de sancționare. Descrierea generică a faptei. Cercetare disciplinară defectuoasă.....	432
§15. Nedescrierea faptei ce constituie abatere disciplinară. Consecințe	434
§16. Nedescrierea, în concret, a faptei considerată abatere disciplinară	435
§17. Nelegalitatea formei deciziei de sancționare. Nedescrierea abaterii. Anularea sancțiunii	436
§18. Decizie de concediere disciplinară. Nedescrierea faptei. Imposibilitatea acoperirii ulterioare a acestei omisiuni	438
§19. Decizie de sancționare disciplinară. Lipsa elementelor prevăzute de lege. Nulitate	440
§20. Decizie de sancționare care nu cuprinde elementele prevăzute de art. 252 alin. (2) C.muncii. Imposibilitatea complinirii omisiunilor cu alte înscrisuri	442
§21. Nulitatea deciziei de sancționare pentru lipsa descrierii faptei. Neindividualizarea în timp a abaterilor disciplinare	443
§22. Decizie de sancționare disciplinară. Nerespectarea cerinței imperative de a se arăta motivele pentru care au fost înlăturate apărările formulate de salariat în timpul cercetării disciplinare prealabile. Neindicarea termenelor legale. Nulitate.....	445
§23. Decizie de sancționare disciplinară. Nedescrierea concretă a faptei. Nulitate	446
§24. Decizie de sancționare. Nedescrierea abaterii. Nulitate absolută.....	447
§25. Decizie de concediere disciplinară. Lipsa prevederilor legale, contractuale sau regulamentare încălcate. Nulitate.....	448
§26. Gestiu ne colectivă. Răspundere disciplinară. Decizii de concediere neconforme. Anulare	449
§27. Decizie de concediere disciplinară nemotivată. Anulare	452
§28. Concediere disciplinară. Neindicarea în decizie a prevederilor legale nerespectate de cel concediat. Nulitate. Cheltuieli de judecată	454
§29. Funcționar public. Decizie sancționare disciplinară. Nedescrierea abaterii	456
§30. Funcționar public. Decizie de sancționare. Conținut. Nulitatea absolută	457
§31. Funcționar public. Decizie de sancționare nemotivată. Anulare.....	458
§32. Act de sancționare emis cu nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 188/1999. Anulare	458
§33. Polițist. Anulare dispoziție de sancționare disciplinară. Efectele DCC nr. 392 din 2 iulie 2014	459

Capitolul V. Căile de atac împotriva sancționării disciplinare.....	461
Secțiunea 1. Căile de atac potrivit dreptului comun al muncii	461
§1. Contestatia.....	461
§2. Competența soluționării contestației.....	462
§3. Proceduri prealabile	463
§4. Termenele de sesizare a instanței de judecată.....	464
§5. Reguli procedurale	465
§6. Înlocuirea sancțiunii disciplinare	467
§7. Apelul.....	471
Secțiunea a 2-a. Căile de atac în cazul funcționarilor publici.....	473
§1. Reglementare	473
§2. Procedura prealabilă.....	474
§3. Proceduri speciale	475
§4. Instanța competentă.....	476
§5. Termenul.....	476
§6. Procedura de judecată	477
§7. Recursul	478
§8. Revizuirea	478
Secțiunea a 3-a. Căile de atac în cazul altor categorii profesionale.....	479
§1. Căile de atac împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii de sancționare disciplinară a judecătorilor și procurorilor	479
§2. Căile de atac împotriva sancționării personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, precum și al personalului de specialitate criminalistică și a personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică	479
§3. Căile de atac împotriva sancționării personalului de probațiune	479
§4. Căile de atac împotriva sancționării personalului silvic.....	480
Secțiunea a 4-a. Practică judiciară.....	481
§1. Funcționar public. Contestarea deciziei de sancționare. Legea aplicabilă. Termene. Abateri disciplinare	481
§2. Controlul asupra legalității și temeiniciei deciziei de sancționare disciplinară. Dreptul de a înlocui sancțiunea cu una mai ușoară	484
§3. Nerespectarea criteriilor de individualizare a sancțiunii disciplinare. Înlocuirea sancțiunii. Competența instanței.....	485
§4. Procedură disciplinară prealabilă efectuată cu nerespectarea legii. Analiza legalității deciziei de sancționare prevalează analizei temeiniciei acesteia	488
§5. Subiectul abaterii. Contestarea deciziei de sancționare sub aspectul curgerii termenului de prescripție.....	489
§6. Personal medical. Contestație împotriva deciziei de sancționare. Legea aplicabilă	491
§7. Lipsa abaterii disciplinare. Anularea deciziei de sancționare	493
§8. Lipsa abaterii disciplinare. Nedovedirea încălcării sarcinilor de serviciu.....	496

§9. „Mustrare” aplicabilă unui cadru didactic. Inexistența reglementării. Anularea deciziei de sancționare	498
§10. Concediere disciplinară. Părăsirea locului de muncă. Criterii de individualizare a sancțiunii. Înlocuirea acesteia	499
§11. Concediere disciplinară pentru consumul de băuturi alcoolice. Neindividulizarea corectă a sancțiunii având în vedere persoana salariatului. Înlocuirea sancțiunii	501
§12. Concediere disciplinară. Scopul acesteia. Înlocuirea sancțiunii	503
§13. Individualizarea sancțiunii. Înlocuirea concedierii disciplinare cu avertismentul scris	504
§14. Condițiile răspunderii disciplinare. Individualizarea corectă a sancțiunii	507
§15. Abatere disciplinară. Lipsa de la locul de muncă 3 ore. Înlocuirea concedierii disciplinare	509
§16. Abatere disciplinară constând într-un comportament jignitor față de clienți. Înlocuirea sancțiunii	510
§17. Absențe de la serviciu. Neînștiințarea angajatorului privind incapa- citatea temporară de muncă. Înlocuirea sancțiunii disciplinare	512
§18. Înlocuirea concedierii disciplinare cu sancțiunea diminuării salariului pe o durată de 3 luni cu 10%. Motivările instanței	514
§19. Concediere disciplinară. Lipsa caracterului grav al abaterii. Înlocuirea sancțiunii disciplinare	517
§20. Concediere disciplinară. Înlocuirea acestei sancțiuni de către instanța de judecată. Gravitatea abaterii	519
§21. Absențe nemotivate. Sarcina probei. Dovedirea faptelor negative	519
§22. Funcționar public. Procedura soluționării contestației împotriva sancționării disciplinare	520
§23. Funcționar public. Contestarea sancțiunii disciplinare. Incidența Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ	522
§24. Funcționar public. Abateri. Cercetare disciplinară. Înlocuirea sancțiunii	523
§25. Polițist. Procedură prealabilă condiție a sesizării instanței de judecată	526
§26. Polițist local. Destituire din funcția publică. Cazul în care este obligatorie procedura prealabilă în temeiul Legii nr. 554/2004. Legalitatea sancțiunii	527
§27. Polițist. Contestare dispoziție de sancționare. Influența deciziilor Curtii Constituționale	529
§28. Polițist. Abatere disciplinară constând în neglijența privind îndeplinirea atribuțiilor de și consumul de băuturi alcoolice. Înlocuirea sancțiunii	531
§29. Polițist. Cercetare disciplinară. Înlocuirea sancțiunii	534
§30. Polițist. Procedură disciplinară nelegală. Nulitatea sancțiunii	535
§31. Destituirea din poliție. Nelegalitatea sancțiunii	537

§32. Agent de poliție. Destituire din poliție. Înlocuirea sancțiunii disciplinare cu cea diminuării salariului în procent de 20% pe o perioadă de 3 luni.....	540
§33. Funcționar public cu statut special. Înlocuirea sancțiunii disciplinare constând în eliberarea din funcție. Legea aplicabilă.....	541
§34. Funcționar public din sistemul penitenciar. Înlocuirea sancțiunii disciplinare cu alta mai ușoară.....	543
§35. Personal auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor. Cercetare disciplinară cu nerespectarea dreptului la apărare. Nelegalitatea sancțiunii	544
§36. Personal silvic. Procedura aplicării sancțiunii disciplinare. Dispozițiile aplicabile	548
§37. Personal silvic. Legalitatea deciziei de sancționare	551
§38. Personal silvic. Nelegalitatea sancțiunii disciplinare	554
§39. Polițist. Recurs. Motive ale casării cu trimitere	555
§40. Recurs. Motive ale casării cu trimitere	556
§41. Personal silvic. Recurs. Motive ale casării cu trimitere	558
§42. Recurs fondat. Legalitatea sancțiunii disciplinare.....	560
Capitolul VI. Radierea sancțiunilor disciplinare	563
Secțiunea 1. Radierea sancțiunilor disciplinare potrivit dreptului comun al muncii	563
§1. Noțiune.....	563
§2. Consecințe ale sancționării disciplinare și ale radierii	564
§3. Condiții	565
§4. Constatarea „radierii”	566
Secțiunea a 2-a. Radierea sancțiunilor disciplinare în cazul altor categorii de personal.....	566
§1. Enumerare	566
§2. Radierea sancțiunilor disciplinare aplicate personalului didactic	566
§3. Radierea sancțiunilor disciplinare aplicate funcționarilor publici.....	567
§4. Radierea sancțiunilor disciplinare aplicate funcționarilor publici parlamentari	567
§5. Radierea sancțiunilor disciplinare aplicate polițiștilor	568
§6. Radierea sancțiunilor disciplinare aplicate funcționarilor din sistemul penitenciarelor.....	568
§7. Anularea și radierea sancțiunilor disciplinare aplicate militarilor.....	568
§8. Radierea sancțiunilor disciplinare aplicate judecătorilor și procurorilor	569
Secțiunea a 3-a. Practică judiciară.....	570
§1. Radierea disciplinară. Constatate. Efecte asupra încheierii contractului individual de muncă.....	570
§2. Radiere disciplinară. Obligarea angajatorului prin hotărâre judecătorească.....	571
§3. Funcționar public. Radierea de drept a sancțiunii disciplinare	572
Bibliografie.....	575
Index	581

Capitolul I Considerații generale privind disciplina muncii și răspunderea disciplinară

Secțiunea 1. Disciplina muncii

§1. Noțiune

Codul muncii – legea cadru în materia raporturilor de muncă (inclusiv a celor de serviciu)¹, fie ele tipice sau atipice², nu conține norme referitoare la definirea și conținutul disciplinei muncii. Dar, printre obligațiile salariaților, o enumeră și pe cea de respectare a acestei discipline [art. 39 alin. (2) lit. b)]. Alte acte normative, de pildă Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, prevăd răspunderea disciplinară și enumeră abaterile susceptibile a fi săvârșite de această categorie de angajați (art. 77)³.

Este fără nicio îndoială că disciplina muncii este o condiție obiectivă, necesară și indispensabilă desfășurării activității fiecărui angajator sau unități, instituție/auto-ritate publică, indiferent de specificul ori natura activităților desfășurate.

În virtutea raportului de subordonare, angajatul (salariatul sau funcționarul public etc.)⁴ trebuie să respecte și să îndeplinească întocmai obligațiile de muncă prevăzute, după caz, în lege, în statutul de personal sau cel disciplinar, în contractul colectiv și în contractul individual de muncă, în regulamentul intern, dar și măsurile (dispozițiile) date de angajator prin decizii, ordine scrise sau verbale în exercitarea atribuțiilor sale de coordonare, îndrumare și control⁵.

¹ Art. 278 alin. (2) C.muncii dispune: „Prevederile prezentului cod se aplică cu titlu de drept comun și acelor raporturi juridice de muncă neîntemeiate pe un contract individual de muncă, în măsura în care reglementările speciale nu sunt complete și aplicarea lor nu este incompatibilă cu specificul raporturilor de muncă respective”.

² Privind formele raporturilor juridice de muncă, a se vedea *Al. Țiclea*, *Tratat de dreptul muncii*. Legislație. Doctrină. Jurisprudență, ed. a X-a, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 23-24.

³ Republicată (M.Of. nr. 365 din 29 mai 2007), modificată ulterior, inclusiv prin Legea nr. 57/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, precum și a altor acte normative (M.Of. nr. 283 din 14 aprilie 2016).

⁴ Potrivit art. 1 lit. g) din Legea dialogului social, angajatul este „persoana fizică, parte a unui contract individual de muncă ori raport de serviciu, care prestează muncă pentru și sub autoritatea unui angajator și beneficiază de drepturile prevăzute de lege, precum și de prevederile contractelor sau acordurilor colective de muncă aplicabile”.

⁵ Art. 39 alin. (2) lit. c) C.muncii, prevede obligația salariaților „de a respecta prevederile cuprinse în regulamentul intern, în contractul colectiv de muncă aplicabil, precum și în contractul individual de muncă”. Asemănător, Legea nr. 188/1999 dispune: „Funcționarii publici au obligația să își îndeplinească cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu

Disciplina muncii poate fi privită dintr-o dublă perspectivă. Pe de o parte, ea este *obligație juridică*, având caracter de sinteză, în sensul că însumează și rezumă, în esență, totalitatea îndatoririlor de serviciu asumate de angajat în cadrul raportului de muncă¹. Pe de altă parte, reprezintă „o stare de ordine existentă în desfășurarea procesului de muncă rezultând din respectarea întocmai a normelor juridice care reglementează acest proces și din îndeplinirea de către toți participanții a obligațiilor asumate potrivit legii, contractelor colective de muncă și contractelor individuale de muncă”².

În același timp, „disciplina muncii este un mijloc, o premisă indispensabilă pentru înfăptuirea ordinii interioare”, iar realizarea acestei ordini „este un rezultat al existenței unei consecvente discipline a muncii în cadrul unei unități...”. Orice neîndeplinire sau neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu constituie o atingere adusă ordinii interioare existente în cadrul respectivei unități și, totodată, o încălcare a dreptului obiectiv. Această încălcare atrage răspunderea, după caz, disciplinară, materială, administrativă sau penală a persoanei vinovate în raport de natura și consecințele faptei ilicite comise. Ordinea interioară fiind dreptul realizat, putem trage concluzia că ea reprezintă consecința respectării disciplinei muncii în cadrul unei anumite unități³. De precizat este că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 62/2011, *unitatea* este „persoana juridică care angajează nemijlocit forță de muncă” [art. 1 lit. k)].

§2. Izvoarele disciplinei muncii

2.1. Preliminarii

În accepțiunea juridică a noțiunii, izvoarele dreptului nu privesc esența dreptului, ci formele specifice în care acestea își găsesc expresia⁴. Pentru a-și realiza rolul de organizare a vieții sociale, normele juridice sunt exprimate în anumite forme, proprii dreptului, care poartă denumirea generică de *acte normative*. În funcție de organul emitent, acestea sunt: legi, ordonanțe, ordonanțe de urgență și hotărâri ale Guvernului etc.

legea îndatoririle de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului corpului funcționarilor publici” [art. 43 alin. (1)]; „Funcționarii publici au îndatorirea de a respecta normele de conduită profesională și civică prevăzute de lege” [art. 43 alin. (3)]; „Funcționarul public este obligat să se conformeze dispozițiilor primite de la superiorii ierarhici” [art. 45 alin. (2)].

¹ I.T. Ștefănescu, *Tratat teoretic și practic de drept al muncii*, ed. a III-a, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 768.

² Ș. Beligrădeanu, I.T. Ștefănescu, *Dicționar de drept al muncii*, Ed. Lumina Lex, București, 1997, p. 59; I.T. Ștefănescu, op. cit., p. 768.

³ Gh. Filip, C. Badea, *Considerații asupra noțiunii de ordine interioară*, în RRDM nr. 1/2002, p. 78-80; R. Gidro, *Dreptul muncii. Curs universitar*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 337-338.

⁴ A se vedea N. Popa, *Teoria generală a dreptului*, ed. 5, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 152-153; I. Craiovan, *Tratat de teoria generală a dreptului*, ed. a III-a, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 417-418.

Respectiv Astfel de acte normative reprezintă izvoare formale și ale dreptului muncii. Lor li se adaugă izvoarele specifice: regulamentele interne, contractele/acordurile colective de muncă, regulamentele de organizare și funcționare¹.

În continuare, ne vom referi la cele mai importante izvoare în materia analizată.

2.2. Legea

Este actul normativ cel mai important, deoarece este edictat de organul suprem reprezentativ al puterii de stat (Parlamentul).

În categoria sa, ca o varietate importantă, intră *Constituția* – legea fundamentală și *codurile* – categorii de legi în care reglementările îmbracă o anumită formă de sistematizare².

Cel mai important izvor în materie, cu caracter general, este Codul muncii, care conține un capitol (II) intitulat „Răspunderea disciplinară”, integrat Titlului XI – „Răspunderea juridică”.

Îl completează sau derogă de la Codul muncii, cuprinzând reglementări specifice:

- Legea educației naționale nr. 1/2011³ în cazul personalului didactic;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici⁴;
- Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului⁵;
- Legea nr. 293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor⁶;
- Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor⁷;
- Legea nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem al Magistraturii⁸;
- Legea nr. 567/2004 privind Statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice⁹;
- Legea nr. 7/2006 privind Statutul funcționarului public parlamentar¹⁰;
- Legea nr. 123/2006 privind Statutul personalului de probațiune¹¹;
- O.U.G. nr. 59/2000 privind statutul personalului silvic¹²;
- Regulamentul disciplinei militare¹³.

¹ În anumite unități pot exista și alte categorii de izvoare în conformitate cu statutul lor juridic, de exemplu, *Carta universitară*, în cadrul unităților de învățământ superior; *Codul de etică*, în unități de cercetare etc.

² I. Craiovan, op. cit., p. 423.

³ M.Of. nr. 18 din 10 ianuarie 2011, modificată ulterior.

⁴ Republicată (M.Of. nr. 365 din 29 mai 2007), modificată ulterior.

⁵ M.Of. nr. 440 din 24 iunie 2002, modificată ulterior.

⁶ Republicată (M.Of. nr. 264 din 10 aprilie 2014), modificată ulterior.

⁷ Republicată (M.Of. nr. 826 din 13 septembrie 2005), modificată ulterior.

⁸ Republicată (M.Of. nr. 628 din 1 septembrie 2012), modificată ulterior.

⁹ M.Of. nr. 1197 din 14 decembrie 2004, modificat ulterior.

¹⁰ Republicată (M.Of. nr. 345 din 25 mai 2009), modificată ulterior.

¹¹ M.Of. nr. 407 din 10 mai 2006, modificată ulterior.

¹² M.Of. nr. 238 din 30 mai 2002, modificată ulterior

¹³ Aprobat prin Ordinul ministrului apărării naționale (M.Of. nr. 399 din 3 iulie 2013).